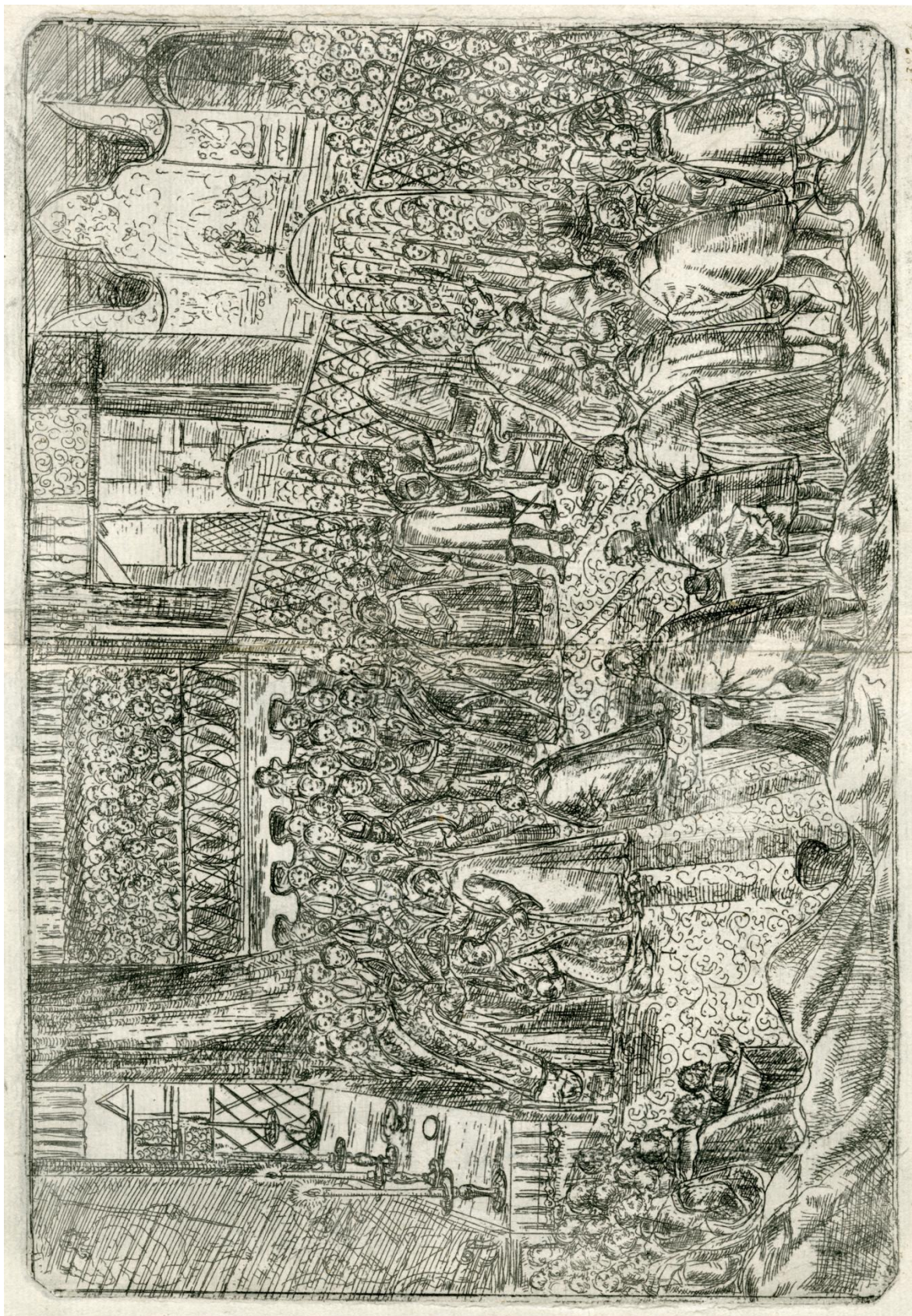

Seznam příloh:

1. *Heinrich Hiesserle von Chodaw (Jindřich Hýzrle z Chodů, Chodova): Reiss-Buch und Leben* (Knihovna NM, sign. VI A 12, fol. 81 r).
2. Wilhelm Peter Zimmermann *Relatio, Ausführlicher Bericht* (Muzeum hl .m. Prahy, sbírka kat. číslo 14382).
3. Franz Christoph Khevenhüller, *Annales Ferdinandei*, díl VII., s. 350, tab. 48 (MZK Brno, sign. ST-0004.403, 7-8).
4. Jiří Závěta ze Závětic, *Korunování Jeho Milosti Matyáše krále uherského ec*, vlepeno za poslední stranu tisku (Knihovna NM, sign. 31 C 5 přív.).
5. D. G. Salsman, *Eigentliche Contrafactur aller vnederschiedlichen Acten wie Ihre Kon. Mtt. in Hungarn den 23 May Anno 1611. Zum König in Bohmen ist gekront worden* (ÖNB Bildarchiv und Grafiksammlung, sign. F 500002-B Flu).
6. *Neue Zeittungg* (OStA – HHStA, vlepeno do HS W 57, Bd. 2, fol. 444).
7. *Eigentlicher Bericht und erklerung der Krönunge*. (Jednolist uchovaný v British Museum v Londýně).
8. *Krönung Kaiser Matthias' zum König von Böhmen (23. 5. 1611)*, (Germanisches Nationalmuseum Nürnberg, sbírka grafiky, inv.č. HB 24873).
9. Hans von Aachen, *Kaiser Matthias als König von Böhmen*, olej na plátně. (Schatzkammer HofburG Wien, inv. č. 3254).
10. *Sceptra Bohemorum Mathiae datque coronam*. Litografie Roberta Theera podle kreseb Josefa Buchera (Regionální muzeum v Mikulově, inv.č. 4363).
11. *Wappenrock*, heraldské pláště pro českého a uherského krále, Vídeň 17. stol. (Kunsthistorisches Museum Wien, v současné době vystaveny v Schatzkammer v Hofburgu).
12. Plášť tzv. *Wappenrock* pro císařského herolda, Vídeň 1830 (Kunsthistorisches Museum Wien, v současné době vystaven v Schatzkammer v Hofburgu).
13. Část ozdobného koňského postroje, vyrobeného v roce 1610 na zakázku saského kurfiřta v Praze (Staatliche Kunstsammlungen Dresden).
14. Seznam nejvyšších zemských úředníků a úředníků sloužících u dvora, doplněný o seznam duchovních přítomných v době korunovace.

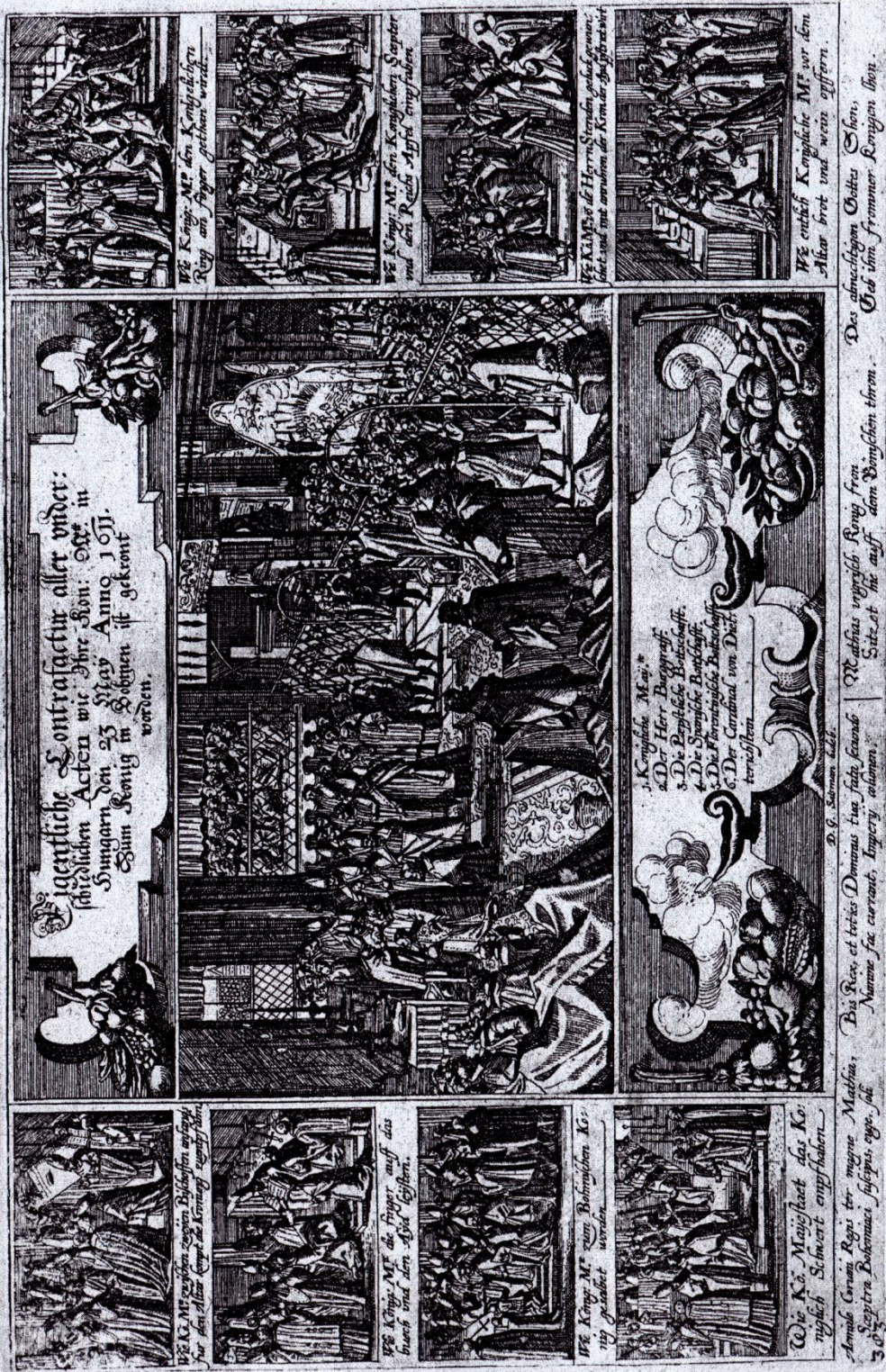
Příloha č.1: *Heinrich Hiesslerle von Chodaw (Jindřich Hýzrle z Chodů, Chodova): Reiss-Buch und Leben* (Knihovna NM, sign. VI A 12, fol. 81 r).

Příloha č. 2: Wilhelm Peter Zimmermann *Relatio, Ausführlicher Bericht* (Muzeum hl .m. Prahy, sbírka kat. číslo 14382/6).

Príloha č. 5: D. G. Salsman, *Eigentliche Contrafactur aller vnderschiedlichen Acten wie Ihre Kon. Mtt. in Hungarn den 23 May Anno 1611. Zum Konig in Bohemen ist gekront worden* (ÖNB Bildarchiv und Grafiksammlung, sign. F 500002-B Flu).

Priloha č. 6: Neue Zeitung (OSTA – HHSTA, vlepeno do HS W 57, Bd. 2, fol. 444).

Eigentlicher Bericht vnd erklerung der Krönunge/ zu einem König in Behaimb/
 Des Durchleuchtigsten/ Grosmächtigsten Fürsten vnd Herrn/ Herrn Mathie von O. O. des Nahmens der Ander
 König zu Hungern/ jetzo auch König zu B. haimb: c. Erzherzog zu Osterreich/ Margraff zu Märhern: c.

Nach endtledigung der Herren Stende
 des Königreichs Böhmen/ von der Pflicht vnd
 Unterthänigkeit der Röm: Kap: Majeestet / Im
 Allgemeinen Landtag gehalten zu Prag auf dem
 Schloß/ dieses 1611. Jahr/ Darauf den 23. tag
 May/ Ihr König: May: zu Hungern vnd Desi-
 gnirten König in Böhmen/ ein bekräftigten Ko-
 wils den Herrn Stenden Suedigst mitgetheilt/ zu vor aber frü mor-
 gens ward beiet in all Präger Städtien starkt wache vnd schlach-
 ordnungen auf den Plätzen/ alle gassen die Muschketierer vnd karnet-
 Reuter auf vnd ab gegangen vnd berieten die Stadthor auch gesperrt
 all Verffuhr zu wasser eingestelt. Nach ablesung vnd offentlicher er-
 klerung Kö: Mat: zu Hungern Mathie 1c. zu einem König in Böh-
 men / auß der Landstuh hat sich die Herrschafft zum König eingestelt auf
 den Ridschyn/ von dan statlich Kö: May: ind as Präger Schloß
 mit herrlich: r ordnung eingeletet/ vorher sein gegangen die Hungri-
 schen: H: rreic: r/ Märher/ Schlesier/ vnd Herrn Stende
 hernach sein gritten drey Ehrnhold/ auf beyden seyen tratten her des
 Königs Leibschützen vnd Drabanten in newer kleidung/ dartzwischen
 Herr Marschalck mit dem Schwerdt / nach ihm tapffer gekitten in
 Ungrische Kladung .die König: May: bis zur Schloß Kirchen S:
 Mitt. darnach auß der Rappell S. Wenceslai im Königlichen Ha-
 bit zwischen zweyen B. schöff andechtig zum Ampt der H. Mch ge-
 aanen/ für dem hohen Altar zu einem König in Böhmen: c.

ring/ Except: r/ gülden Apffel/ mit grosser Soltinnit getrönet/ vom
 Kardynal Bischoff zu Olmitz vnd Herrn Burggraff/ auch der Her-
 schaffien mit anrührung der Kron vnd grosser Ehr erbietung dem new-
 en König zu Behaimb/ Glück Friedlich Regiment gewünscht/ endlich
 der König Brod vnd Wein opffert. Darauf das Te Deum lauda-
 mus gesungen vnd geleutet/ alsbald heben an im Schloß zu schliesen
 hernach auf S. Lorentzen berg auß 24. grossen Stücken zu drey mal
 los gebrandt / solcks schiessen von Soldaten vnd Kitterey in allen
 Präger Städtien ein ganzte stund weret. Auß der Kirch sein ihr Kö:
 Majeestet gegangen auß rotem Tuch durch den Saal in die Landstuh
 habend die Kron auf dem Haupte / in des feind güldene auch silberne
 Münze auß geworff: n/ darauf ein storch verzehret ein schlangen/ auch
 die überschriefft / Das Heil auß vnsern Feinden. Ihr Kö: Majeestet
 auch Fürsten/ Legaten/ Herren vnd Stende / sind wohl vber 12. Tag
 fehn besetzt/ samentlich mit Fremd vnd Thrumpf bis in die Nacht
 solch Königliche Wählzeit / Gott Lob / vnd den ganzen Tag im gu-
 ten Fried zuegebracht.
 Kurze erklerung der Zahl.
 1. Königliche Majeestet Mathias. 2. Kardynal von Dietrichstein.
 3. Herr Burggraff. 4. Herr Fürsten vnd Stände.
 5. Päpstlicher Legat. 6. Spanische Botschafft.
 7. Florentinische Botschafft. 8. Durch drauf der Eidt gesant
 9. Das gefheß der Salbung. 10. Das Schwerdt.
 11. Der Finger Ring. 12. Brod vnd Wein.
 Das Geschick.
 berger.

Priloha č. 7: Eigentlicher Bericht und erklerung der Krönunge. (Jednolist uchovaný v British Museum v Londýně).

Příloha č. 8: *Krönung Kaiser Matthias' zum König von Böhmen (23. 5. 1611) - výřez,*
 (Germanisches Nationalmuseum Nürnberg, sbírka grafiky, inv.č. HB 24873).

Příloha č. 9: Hans von Aachen, *Kaiser Matthias als König von Böhmen*, olej na plátně.
(Schatzkammer HofburG Wien , inv. č. 3254).

Příloha č. 10: *Sceptra Bohemorum Mathiae datque coronam.* Litografie Roberta Theera podle kreseb Josefa Buchera (Regionální muzeum v Mikulově, inv.č. 4363).

Příloha č. 11: *Wappenrock*, heroldské pláště pro českého a uherského krále, Vídeň 17. stol. (Kunsthistorisches Museum Wien, v současné době vystaveny v Schatzkammer v Hofburgu).

Příloha č. 12: Plášť tzv. *Wappenrock* pro císařského herolda, Vídeň 1830 (Kunsthistorisches Museum Wien, v současné době vystaven v Schatzkammer v Hofburgu).

Příloha č. 13: Část ozdobného koňského postroje, vyrobeného v roce 1610 na zakázku saského kurfiřta v Praze (Staatliche Kunstsammlungen Dresden).

Příloha č. 14 :

Nejvyšší zemští úředníci

Nejvyšší purkrabí - Oberstburggraf - **Adam ze Šternberka na Bechyni** /a Zelené Hoře/ (v úřadě 1608 – 1619) také předseda místodržitelského kolegia,

nejvyšší hofmistr - Oberstlandhofmeister - **neobsazeno**¹ (Kryštof Popel z Lobkovic zemřel 1609, zároveň byl nejvyšší rada nad apelacemi, po něm ještě úřadoval Ferdinand purkrabí z Donína 1609 – 1610) – od 18.6.1611 Adam hrabě z Vladštejna,

nejvyšší maršálek - Oberstlandmarschal - **Bertold Bohubud z Lipého** /a na Moravském Krumlově/ (v úřadě 1610 – 1620),

nejvyšší komorník - Oberstlandkämmer - **Jan Jiří ze Švamberka na Orlíku** /a Ronsperce/ (v úřadě 8.8.1619 – 1611) – v době korunovace nemoc – nepřítomen, v roce 1611 pak Jan Sezima z Ústí,

nejvyšší zemský sudí - Oberstlandrichter - **Adam mladší z Valdštejna** na Hrádku nad Sázavou, (v úřadě 1608 - 1611), také nejvyšší štolmist,

nejvyšší kancléř – Obberstkanzler - **Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic** (v úřadě 4.9.1599 – 1628),

nejvyšší sudí dvorský - Obersthoflehnrichter - **Jan Sezima z Ústí** (Auštěckej) (v úřadě 1610 – 1611) dědičný kraječ (Vorschneider),

velkopřevor maltézského řádu - **Mat. Děpolt z Lobkovic** – o něm se žádána zpráva nezmiňuje,

prezident nad apelacemi - Apell. Präsident - **Jan Zbyněk z Hazmburku na Budyni** , (v úřadě 1609 – 1616) dědičný trucksas,

prezident české komory - Kammerpräsident - **Rudolf Abraham purkrabí z Donína**, (v úřadě 26.1.1611- ?) zemský fojt markrabství Hornolužického,

nejvyšší písař zemský - Oberstlandschreiber - **Jan z Klenové a z Janovic na Žižkovech**, /Roupově a Žitíně/ (v úřadě 1598 – 1618) - Kašpar Kaplíř ze Sulevic na Neustupově a Miličíně (v úřadě 1619 – 1620),

podkomoří královských měst - Landesunterkämmerer - **Burkard (Purkart) Točník z Křimic** (v úřadě 1603 – 1618),

nejvyšší mincmistr – Oberstmünzmeister - **Hannibal z Valdštejna na Hostiném** (v úřadě 1606 – 1611) (Závěta o něm nic neuvádí)

purkrabí Hradeckého kraje - Burgraf des königgräzer Kreises **Adam starší Hrzáň (Hřáň) z Harasova na Skalce a Landškrouně** (v úřadě 1605 – 1615) / Landesperku, červeném Hrádku, Platný a Stolinkách/. JMC rada,

nejvyšší lovcí - Oberstjägermeister - v době korunovace zřejmě **neobsazeno**²,

podkomoří král. věnných měst - Unterkämmer der k. Leibgedingstädte - **Adam st. z Valdštejna na Žehušicích** (v úřadě 1604 – 26.2.1615,

královský prokurátor – Königl. Kammerprocurator - **Oldřich Gersdorf z Gersdorfu** (v úřadě 29.6.1606 – 1615),

purkrabí Pražského hradu - Prager Schloßburggraf - **Jakub Menšík z Menšteinu na Vosově a Skřípli** (v úřadě 1603 – 1613),

¹ Neobsazené místo nejvyššího hofmistra byl velký problém, neboť tento měl vlastně na starosti hladký chod a samotné fungování panovnického dvora a v případě korunovace všechny korunovační přípravy.

² Palacký ani Roubík nikoho neuvádí, Hausenblasová Viléma Kinského ze Vchynic (v úřadě 1611 – 1628)

místokomorník – Vieclandkammerer - **Jaroslav Kinský ze Vchynic na Krakovci** (v úřadě 1589 – 1611),

místosudí - Vieclandrichter - **Zachariáš Kába z Rybňan** (v úřadě 1602 – 1614),

místosudí dvorský - Vicehoflehnrichter – (Palacký k roku 1611 neuvádí – neobsazeno ?),

místopísař – Vicelandschreiber - **Bohuslav z Michalovic na Ervěnicích** (v úřadě 1590 – 1611),

karlštejnský purkrabí – (byli v úřadě vždy dva)

1. **Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka**, na Stráži, Jindřichově Hradci a Telči za panský stav (v úřadě 1604 – 1611),

2. **Kryštof starší Vratislav z Mitrovic na Lochovicích** a Protivíně za stav rytířský (v úřadě 1605 – 1612),

hejtman německých lén - **Štefan Jiří ze Šternberka na Postoloprtech** (v úřadě 16.6.1603 – 1623),

hejtman Pražského hradu - (nikde neuveden)

královský hofmistr - **Radslav st. Kinský z Vchynic a z Tetova** (v úřadu 1611 – 1615),

královský maršálek - **Jaroslav Bořita z Martinic na Smečně /a Okoři/**(v úřadu 1609 – 1618),

mistr král. komory – (nikde neuveden)

úředníci královské komory **Daniel Seger** a **Matyáš Kauffinger** (kteří rozhazovali mezi lid trojí novou minci),

nejvyšší číšník - **Jan z Vartenberka**,

zemský soudce - **Jiří z Talmberka a na Jankově**,

Jan Albín Šlik z Holiče a Pasounu,

velitel stavovského vojska - **Jindřich Matyáš Thurn**,

nejvyšší vachtmistr - rytíř **Jan mladší z Bubna**

nejvyšší polní maršálek - **Linhart Kolona z Felzu**,

dveřník - **Petr Tobiáš Karel ze Svárova**, rytíř z rodu pánů ze Svárova,

kraječ - **Theobald Švihovský z Rýzemberka** a ze Švihova na Horažďovicích, JMC rada.

Z dalších významných osob z okruhu krále Matyáše, resp. úředníci jeho dvora:

Nejvyšší komorník- **Leonhard Helfrich von Meggau**, svobodný pán z Kreuzu, hejtman z Eisenstadtu a Forchtensteinu, den po korunovaci nesl Matyášovo poděkování Rudolfovi za abdikaci,³

komorník krále Matyáše - **Václava z Vchynic, z Tetova a na Zásmucích**

královský rada - **Ondřej z Hoffkyrchu**,

dvorní maršálek **Wolf Zikmund z Losensteinu** , také nejvyšší lovcí Horních Rakous, zástupce hornorakouských stavů,

místodržící štolmistr - **Gilbert Sentytir**,

nejvyšší kancléř království uherského - biskup **Walentin Leepes**,

vůdce rakouských evangelických stavů - **Jiří Erasmus von Tschernebl** (nevíme, zda byl na korunovaci),

---

³ Anton KERSCHBAUMER, *Cardinal Klesel Minister-Präsident unter Kaiser Mathias*, Wien 1865, s.175.

hejtman Markrabství moravského - Karel st. ze Žerotína, královský rada.

Seznam duchovních

přítomných na korunovaci krále Matyáše, tak jak se je podařilo z různých zpráv a tisků zachytit. Jedná se především o kardinála **Františka z Ditrichštjna**, biskupa olomouckého, hlavní osobnost celé korunovace. Z pěti biskupů:⁴

vratislavský - arcikníže **Karel Rakouský**, bratr arciknížete Leopolda Pasovského, vídeňský - asistent kardinála, **Melchior Khlesl**, také biskup/administrátor pro Wiener-Neustadt,

ostřihomský - asistent kardinála, **Demetrius Naprey**, arcibiskup kolosenský,⁵

neapolský - **Jan Babtista Civalli**, světící biskup olomoucký (1608-1617),

biskup od sv Sebastiana - **Jan Lohelius**, světící biskup pražské diecéze (1604-1612), pozdější arcibiskup, generální vikář řádu Premonstrátského v Čechách, Uhrách, Moravě, Slezsku, Rakousku a Polsku, opat strahovský.

Jiní preláti, jako probošti, opati, atd.:

kněz **Melichar Romanus**, probošt Doxanský, kněz **Adam Rudryss** (Ruderisch), probošt Chotěšovský, kněz **Benedykt Walenberger**, opat Zábřdovský, kněz **Zikmund Kohelius**, opat Loucký, kněz **Šimon Brosius Horštejnský** z Horštejna, kněz **Pavel Pistorius z Lucka**, děkan z Karlštejna, kněz **Jan Sixt z Lerichenfelsu**, který zpíval Epištolu, kněz **Kašpar Arfenius z Radbuze**, arciděkan kostela pražského a vyšehradský probošt, kněz **Jiřík Hysperger z Plumenbergu**, scholastik kostela pražského.

---

⁴ *Die Bischöfe des Heiligen Römischen Reiches 1448 bis 1648*, ed. Erwin GATZ, Berlin 1990.

⁵ Někdy také uváděný jako kraňský z německého Gran (lat. Strigonium, maď. Esztergom).